TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. gruodžio 18 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė – Prieglobsčio politika – Direktyva 2013/33/ES – Tarptautinės apsaugos prašytojai – 7 straipsnis – Gyvenamoji vieta – 18 straipsnis – Materialinės priėmimo sąlygos – Apgyvendinimas – Apgyvendinimo centrai – Perkėlimas – Prašytojo atsisakymas – 20 straipsnio 1 dalies a punktas – Materialinių priėmimo sąlygų teikimo apribojimas arba šių sąlygų panaikinimas išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais – Gyvenamosios vietos palikimas neinformavus arba negavus leidimo – 20 straipsnio 4 dalis – Sunkus apgyvendinimo centro taisyklių pažeidimas – 20 straipsnio 5 dalis – Proporcingumas – Orus gyvenimo lygis – 21 straipsnis – Pažeidžiamiems asmenims priskiriami prašytojai – 23 straipsnis – Nepilnamečiai – Valstybės narės galimybė panaikinti materialines priėmimo sąlygas, jei prašytojas atsisako būti perkeltas į kitą priėmimo centrą“

Byloje C-184/24 (*Sidi Bouzid*) [i]

dėl *Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia* (Lombardijos regiono administracinis teismas, Italija) 2024 m. kovo 5 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2024 m. kovo 7 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

AF, veikiantis savo vardu ir kaip teisėtas savo nepilnamečio vaiko BF atstovas,

prieš

Ministero dell’Interno – U.T.G. – Prefettura di Milano

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė M. L. Arastey Sahún, teisėjai J. Passer, E. Regan, D. Gratsias (pranešėjas) ir B. Smulders,

generalinis advokatas J. Richard de la Tour,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

* Proceso kalba: italų.

[i] Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– AF, veikiančio savo vardu ir kaip teisėtas savo nepilnamečio vaiko BF atstovas, atstovaujamo *avvocata* M. Gonzo,

– Italijos vyriausybės, atstovaujamos S. Fiorentino ir G. Palmieri, padedamų *avvocati dello Stato* L. D'Ascia ir D. G. Pintus,

– Belgijos vyriausybės, atstovaujamos M. Jacobs ir M. Van Regemorter, padedamos *avocat* A. Deteux,

– Kipro vyriausybės, atstovaujamos I. Neophytou ir F. Sotiriou,

– Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna ir D. Lutostańska,

– Europos Komisijos, atstovaujamos F. Blanc, M. Debieuvre ir F. Tomat,

susipažinęs su 2025 m. birželio 19 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (OL L 180, 2013, p. 96), 20 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant tarptautinės apsaugos prašytojo AF, veikiančio savo vardu ir kaip teisėtas savo nepilnamečio vaiko BF atstovas, ir *Ministero dell'Interno – U.T.G. – Prefettura di Milano* (Vidaus reikalų ministerija – U.T.G. – Milano prefektūra, Italija) dėl Milano (Italija) prefektūros sprendimo panaikinti AF ir jo nepilnamečio vaiko BF teisę į visas materialines priėmimo sąlygas; šis sprendimas grindžiamas pakartotiniu AF atsisakymu būti perkeltu kartu su savo vaiku BF į kitą apgyvendinimo centrą.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2013/32/ES

3 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (OL L 180, 2013, p. 60) 13 straipsnyje „Prašytojų pareigos“ nustatyta:

„1. Valstybės narės prašytojams nustato pareigą bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis nustatant jų tapatybę ir kitą [2011 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyvos 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams

ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių standartų (OL L 337, 2011, p. 9)] 4 straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją. Valstybės narės gali nustatyti kitas pareigas prašytojams bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis tiek, kiek tokios pareigos yra būtinos prašymui nagrinėti.

2. Visų pirma valstybės narės gali numatyti, kad:

a) prašytojai turėtų pranešti apie save kompetentingoms institucijoms arba į jas atvykti asmeniškai nedelsdami arba nurodytu laiku;

<…>

c) prašytojai turėtų pranešti kompetentingoms institucijoms apie savo dabartinę gyvenamąją vietą arba adresą ir neatidėliodami informuoti jas apie tokios gyvenamosios vietos arba adreso pasikeitimą. Valstybės narės gali numatyti, kad prašytojas turi būti pasiekiamas naujausioje jo gyvenamojoje vietoje arba tuo adresu, kurį jis atitinkamai nurodė;

<…>“

4 Direktyvos 2013/32 28 straipsnyje „Procedūra netiesiogiai atsiėmus prašymą arba jo atsisakius“ numatyta:

„1. Kai yra pagrįsta priežastis manyti, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė savo tarptautinės apsaugos prašymą arba jo atsisakė, valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančioji institucija priimtų sprendimą nutraukti nagrinėjimą arba, jeigu tinkamai išnagrinėjusi prašymo esmę pagal Direktyvos [2011/95] 4 straipsnį ji mano, kad prašymas yra nepagrįstas, atmesti prašymą.

Valstybės narės gali daryti prielaidą, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė tarptautinės apsaugos prašymą arba jo atsisakė, visų pirma, kai nustatoma, kad:

a) jis neatsakė į prašymus pateikti informaciją, būtiną jo prašymui pagal Direktyvos [2011/95] 4 straipsnį, arba neatvyko į asmeninį pokalbį, kaip numatyta šios direktyvos 14–17 straipsniuose, nebent per pagrįstą laiką prašytojas pateikia įrodymus, kad taip atsitiko dėl nuo jo nepriklausančių aplinkybių;

b) jis slapstosi arba išvyko be leidimo iš vietos, kurioje gyveno arba kurioje buvo laikomas, per pagrįstą laiką nesusisiekęs su kompetentinga institucija, arba jis per pagrįstą laiką neįvykdė pareigos apie save pranešti arba kitų pareigų susisiekti, nebent prašytojas pateikia įrodymus, kad taip atsitiko dėl nuo jo nepriklausančių aplinkybių.

<…>“

Direktyva 2013/33

5 Direktyvos 2013/33 22, 25, 26 ir 35 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(22) nuspręsdamos dėl apgyvendinimo sąlygų, valstybės narės turėtų atsižvelgti į vaiko interesus, taip pat į ypatingas prašytojo, kuris yra išlaikomas šeimos narių arba kitų artimų giminaičių, pavyzdžiui, valstybėje narėje jau esančių nesusituokusių nepilnamečių brolių ir (arba) seserų, aplinkybes;

<…>

(25) galimybė piktnaudžiauti priėmimo sistema turėtų būti apribota nurodant, kokiomis aplinkybėmis prašytojams gali būti ribojamas arba panaikinamas materialinių priėmimo sąlygų taikymas, tuo pat metu visiems prašytojams užtikrinant jų orumo nežeminantį gyvenimo lygį;

(26) prašytojų priėmimo srityje turėtų būti garantuotas nacionalinių priėmimo sistemų veiksmingumas <…>.

<…>

(35) šioje direktyvoje gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažįstamų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Šia direktyva visų pirma siekiama užtikrinti visišką pagarbą žmogaus orumui bei skatinti [Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos] 1, 4, 6, 7, 18, 21, 24 ir 47 straipsnių taikymą, ir ji turi būti atitinkamai įgyvendinta.“

6 Šios direktyvos 2 straipsnyje „Terminų apibrėžtys“ nustatyta:

„Šioje direktyvoje:

<…>

f) priėmimo sąlygos – visas rinkinys priemonių, kurias valstybės narės pagal šią direktyvą suteikia prašytojams;

g) materialinės priėmimo sąlygos – priėmimo sąlygos, į kurias įeina būsto, maisto ir aprangos suteikimas natūra arba finansinių išmokų pavidalu arba talonais, arba naudojant visus tris būdus, ir dienpinigiai;

<…>

i) apgyvendinimo centras – bet kuri vieta, kurioje kolektyviai apgyvendinami prašytojai;

<…>“

7 Minėtos direktyvos 3 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Ši direktyva taikoma visiems trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, pasiprašiusiems tarptautinės apsaugos valstybės narės teritorijoje, įskaitant pasienį, teritorinius vandenis arba tranzito zonas, tol, kol jiems leidžiama likti teritorijoje kaip prašytojams, taip pat jų šeimos nariams, jei pagal nacionalinę teisę jie įtraukiami į tokį tarptautinės apsaugos prašymą.“

8 Tos pačios direktyvos 7 straipsnio „Gyvenamoji vieta ir judėjimo laisvė“ 2 ir 5 dalyse nustatyta:

„2. Valstybės narės gali nuspręsti dėl prašytojo gyvenamosios vietos, remdamosi visuomenės interesais, viešosios tvarkos sumetimais arba, jei reikalinga, siekdamos paspartinti su tarptautinės apsaugos prašymu susijusį procesą ir jo veiksmingą stebėseną.

3. Valstybės narės gali nustatyti, kad materialinės priėmimo sąlygos bus užtikrintos tik tuo atveju, jeigu prašytojai faktiškai gyvens valstybių narių nurodytoje konkrečioje vietoje. Toks, galintis būti bendrojo pobūdžio, sprendimas kiekvienu atveju priimamas individualiai pagal nacionalinę teisę.

4. Valstybės narės numato galimybę suteikti prašytojams laikiną leidimą išvykti iš 2 ir 3 dalyse minimos gyvenamosios vietos <…>. Sprendimai priimami individualiai, objektyviai ir nešališkai, nurodant priežastis, jei sprendimas yra neigiamas.

<…>

5. Valstybės narės reikalauja, kad prašytojai praneštų kompetentingoms institucijoms apie savo dabartinį adresą bei tokias institucijas kuo greičiau informuotų apie bet kokį adreso pasikeitimą.“

9 Direktyvos 2013/33 12 straipsnyje „Šeimos“ nurodyta:

„Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad, kiek įmanoma, būtų išlaikyta jų teritorijoje esančios šeimos vienovė, jei prieglobsčio prašytojams atitinkama valstybė narė suteikia būstą. Tokios priemonės įgyvendinamos prašytojui sutinkant.“

10 Šios direktyvos 14 straipsnio „Nepilnamečių mokymas ir švietimas“ 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės nepilnamečiams prašytojų vaikams bei nepilnamečiams prašytojams suteikia galimybę naudotis švietimo sistema panašiomis sąlygomis kaip ir savo piliečiams iki tol, kol jiems arba jų tėvams bus realiai pritaikyta išsiuntimo priemonė. <…>

<…>“

11 Minėtos direktyvos 17 straipsnio „Bendrosios materialinių priėmimo sąlygų ir sveikatos priežiūros taisyklės“ 1 ir 2 dalyse įtvirtinta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos besiprašantys prašytojai turėtų galimybę naudotis materialinėmis priėmimo sąlygomis.

2. Valstybės narės užtikrina, kad materialinėmis priėmimo sąlygomis prašytojams būtų garantuojamas tinkamas gyvenimo lygis, kuriuo suteikiamos jų pragyvenimo garantijos ir apsaugoma jų fizinė bei psichinė sveikata.

Valstybės narės užtikrina, kad konkrečiais atvejais pažeidžiamiems asmenims, kaip numatyta 21 straipsnyje, <…> būtų garantuojamas tinkamas gyvenimo lygis.“

12 Tos pačios direktyvos 18 straipsnio „Materialinių priėmimo sąlygų sudarymo būdai“ 1–3 ir 6 dalyse nustatyta:

„1. Kai būstas suteikiamas natūra, tai turėtų būti viena iš toliau nurodytų formų <…>:

<…>

b) apgyvendinimo centrai, kuriuose užtikrinamas tinkamas gyvenimo lygis;

<…>

2. <…> valstybės narės, kiek tai susiję su būstu, nurodytu šio straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose, užtikrina, kad:

a) prašytojams būtų garantuota jų šeimyninio [šeiminio] gyvenimo apsauga;

<…>

3. Valstybės narės atsižvelgia į <…> pažeidžiamų asmenų padėtį, kiek tai susiję su prašytojais, esančiais 1 dalies a ir b punktuose nurodytose patalpose ir apgyvendinimo centruose.

<…>

6. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojai būtų perkeliami iš vienos apgyvendinimo vietos į kitą būstą tiktai esant būtinybei. <…>“

13 Direktyvos 2013/33 20 straipsnio „Materialinių priėmimo sąlygų apribojimas arba panaikinimas“ 1–5 dalyse nustatyta:

„1. Valstybės narės gali apriboti arba išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais panaikinti materialines priėmimo sąlygas, kai prašytojas:

a) palieka kompetentingos institucijos jam paskirtą gyvenamąją vietą, jos neinformavęs arba be leidimo, jei tokio reikia; arba

b) nevykdo reikalavimo prisistatyti arba nepaiso prašymų suteikti informacijos ar atvykti asmeninio pokalbio, susijusio su prieglobsčio suteikimo procedūra, per pagrįstą laikotarpį, kuris nustatytas nacionalinėje teisėje; arba

c) yra pateikęs paskesnį prašymą, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/32/ES 2 straipsnio q punkte.

Kiek tai susiję su a ir b punktuose nurodytais atvejais, kai prašytojas surandamas arba pats savanoriškai prisistato kompetentingai institucijai, priimamas tinkamai pagrįstas sprendimas, kuris remiasi pasišalinimo priežastimis, dėl kai kurių arba visų materialinių priėmimo sąlygų, kurios buvo panaikintos ar apribotos, taikymo atnaujinimo.

2. Valstybės narės taip pat gali apriboti materialines priėmimo sąlygas, kai jos gali nustatyti, kad prašytojas be pateisinamos priežasties nepateikė tarptautinės apsaugos prašymo, kai tik tai praktiškai buvo įmanoma atvykus į tą valstybę narę.

3. Valstybės narės gali apriboti arba panaikinti materialines priėmimo sąlygas, jei prašytojas nuslėpė finansinius išteklius, taip nepagrįstai pasinaudodamas materialinėmis priėmimo sąlygomis.

4. Valstybės narės gali nustatyti taikytinas sankcijas už sunkius apgyvendinimo centrų taisyklių pažeidimus bei už akivaizdžiai agresyvų elgesį.

5. Sprendimai dėl materialinių priėmimo sąlygų apribojimo ar panaikinimo arba dėl šio straipsnio 1 ir 2, 3 ir 4 dalyse nurodytų sankcijų kiekvienu atveju priimami individualiai, objektyviai ir nešališkai bei pateikiant priežastis. Priimant sprendimus, dėmesys skiriamas konkrečiai to asmens padėčiai, ypač sprendžiant dėl tų asmenų, kuriems taikomas 21 straipsnis, atsižvelgiant į proporcingumo principą. Valstybės narės visais atvejais užtikrina galimybę gauti sveikatos priežiūrą pagal 19 straipsnį ir visiems prašytojams užtikrina orumo nežeminantį gyvenimo lygį.“

14 Direktyvos 2013/33 21 straipsnyje „Bendrasis principas“ nustatyta, kad perkeldamos šią direktyvą į nacionalinę teisę valstybės narės atsižvelgia į konkrečią pažeidžiamų asmenų, be kita ko, nepilnamečių ir nelydimų nepilnamečių, situaciją. Pagal šios direktyvos 22 straipsnio „Pažeidžiamų asmenų specialių priėmimo poreikių vertinimas“ 1 dalį valstybės narės, siekdamos veiksmingai įgyvendinti jos 21 straipsnį, įvertina, ar prašytojas yra specialių priėmimo poreikių turintis prašytojas. Valstybės narės taip pat nurodo tokių poreikių pobūdį.

15 Minėtos direktyvos 23 straipsnio „Nepilnamečiai“ 1, 2 ir 5 dalyse nustatyta:

„1. Valstybės narės, įgyvendindamos su nepilnamečiais susijusias šios direktyvos nuostatas, pirmiausia atsižvelgia į vaiko interesus. Valstybės narės užtikrina, kad nepilnamečiai turėtų tokias gyvenimo sąlygas, kokių reikia jų fiziniam, protiniam, dvasiniam, moraliniam ir socialiniam vystymuisi.

2. Vertindamos vaiko interesus, valstybės narės visų pirma tinkamai atsižvelgia į šiuos veiksnius:

<…>

b) nepilnamečio gerovę ir socialinę raidą, ypač – į nepilnamečio patirtį;

<…>

5. Valstybės narės užtikrina, kad nepilnamečiai prašytojų vaikai arba nepilnamečiai prašytojai būtų apgyvendinti su savo tėvais <…>“

16 Tos pačios direktyvos 26 straipsnio „Sprendimų apskundimas“ 1 dalyje nurodyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad sprendimus dėl paramos pagal šią direktyvą suteikimo, panaikinimo arba apribojimo arba pagal 7 straipsnį individualiai su prašytojais susijusius priimtus sprendimus būtų galima apskųsti pagal nacionalinę teisę nustatyta tvarka. Bent jau paskutinėje instancijoje turi būti suteikta galimybė kreiptis į teisminę instituciją, apskundžiant sprendimą arba dėl jo faktinio ir teisinio peržiūrėjimo.“

Italijos teisė

17 2015 m. rugpjūčio 18 d. *Decreto legislativo n. 142 – Attuazione della direttiva 2013/33/UE recante norme relative all'accoglienza dei richiedenti protezione internazionale, nonchè della direttiva 2013/32/UE, recante procedure comuni ai fini del riconoscimento e della revoca dello status di protezione internazionale* (Įstatyminis dekretas Nr. 142, kuriuo įgyvendinama Direktyva 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo, ir Direktyva 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos; GURI, Nr. 214, 2015 m. rugsėjo 15 d.), iš dalies pakeisto 2023 m. kovo 10 d. *Decreto-legge n. 20-Disposizioni urgenti in materia di flussi di flussi di ingresso legale dei lavoratori stranieri e di prevenzione e contrasto allimmigrazione irregolare* (Dekretas įstatymas Nr. 20 dėl skubių nuostatų dėl darbuotojų užsieniečių teisėto atvykimo srautų ir neteisėtos imigracijos prevencijos ir kovos su ja; GURI, Nr. 59, 2023 m. kovo 10 d.), kuris 2023 m. gegužės 5 d. *Legge n. 50* (Įstatymas Nr. 50; GURI, Nr. 104, 2023 m. gegužės 5 d.) buvo pakeistas į įstatymą (toliau – Įstatyminis dekretas Nr. 142) su pakeitimais, 17 straipsnio „Specialiųjų poreikių turinčių asmenų apgyvendinimas“ 1 dalyje nustatyta:

„Taikant šiame dekrete numatytas priėmimo priemones reikia atsižvelgti į pažeidžiamų asmenų, tokių kaip nepilnamečiai, <…> vieniši tėvai, lydimi nepilnamečių vaikų <…>, specifinę situaciją.“

18 Įstatyminio dekreto Nr. 142 23 straipsnio „Materialinių priėmimo sąlygų apribojimas arba panaikinimas“ 1–4 dalyse nustatyta:

„1. Provincijos, kurioje yra 9 ir 11 straipsniuose nurodytos įstaigos, prefektas priima motyvuotą nutarimą, kuriuo panaikinamos priėmimo priemonės, tais atvejais, kai:

a) prašytojas neatvyksta į nurodytą įstaigą arba palieka priėmimo centrą, iš anksto apie tai nepranešęs kompetentingai prefektūrai (vyriausybės teritorinei įstaigai) ir nenurodęs to priežasties;

b) prašytojas neatvyksta į jo prašymo nagrinėjimo įstaigoje posėdį;

c) prašytojas pateikia naują prašymą, kaip tai suprantama pagal 2008 m. sausio 28 d. *Decreto legislativo n. 25 – Attuazione della direttiva 2005/85/CE recante norme minime per le procedure applicate negli Stati membri ai fini del riconoscimento e della revoca dello status di rifugiato* (Įstatyminis dekretas Nr. 25 dėl Direktyvos 2005/85/EB, nustatančios būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse; GURI, Nr. 40, 2008 m. vasario 16 d.) 29 straipsnį, su vėlesniais jo pakeitimais;

d) nustatyta, kad pareiškėjas turi pakankamai ekonominių išteklių.

2. Jei tarptautinės apsaugos prašytojas rimtai ar pakartotinai pažeidžia įstaigos, kurioje yra apgyvendintas, taisykles, įskaitant tyčinį kilnojamojo ar nekilnojamojo turto sugadinimą arba itin agresyvų elgesį, net už apgyvendinimo centro ribų, prefektas, be poveikio teisei nurodyti perkelti prašytoją į kitą centrą, priima vieną ar kelias šias priemones:

a) laikinai neleisti dalyvauti centro vadovo organizuojamoje veikloje;

b) laikinai apriboti naudojimąsi viena ar keliomis paslaugomis, nurodytomis 10 straipsnio 1 dalies antrame sakinyje, išskyrus materialines;

c) nuo 30 dienų iki 6 mėnesių laikotarpiui sustabdyti arba panaikinti papildomas ekonomines lengvatas, numatytas 12 straipsnyje nurodytose specifikacijose.

2bis. Šiame straipsnyje nurodytos priemonės taikomos individualiai, laikantis proporcingumo principo ir atsižvelgiant į prašytojo situaciją, be kita ko, laikantis 17 straipsnyje nurodytų sąlygų, ir turi būti motyvuotos. Apie priemones, prefekto priimtas prašytojo atžvilgiu, pranešama kompetentingai teritorinei komisijai, atsakingai už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą.

3. 1 dalies a punkte numatytu atveju centro vadovas privalo nedelsdamas informuoti prefektūrą (vyriausybės teritorinę įstaigą) apie tai, kad prašytojas neatvyko į centrą arba jį paliko. Jeigu prieglobsčio prašytojas surandamas arba savanoriškai atvyksta į policijos įstaigą arba paskirtą centrą, teritorinę kompetenciją turintis prefektas, remdamasis prašytojo pateikta informacija, motyvuotu sprendimu nurodo atnaujinti priėmimo priemones. Priėmimo priemonės atnaujinamos tik tuo atveju, jei neatvykimas ar išvykimas buvo sąlygotas *force majeure* ar nenumatytų aplinkybių arba, bet kuriuo atveju, rimtų asmeninių priežasčių.

4. Centro taisyklių pažeidimo atveju centro vadovas oficialiai įspėja prašytoją ir, jeigu yra įvykdytos 2 dalyje nurodytos priemonių taikymo sąlygos, nedelsdamas pateikia prefektūrai ataskaitą apie faktines aplinkybes.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

19 AF ir jo vaikas BF, kuris tuo metu, kai klostėsi pagrindinės bylos faktinės aplinkybės, buvo nepilnametis, yra tarptautinės apsaugos prašytojai, gyvenantys apgyvendinimo centre Milane.

20 2023 m. birželio 1 d. Milano prefektūra priėmė sprendimą panaikinti AF ir BF teiktas materialines priėmimo sąlygas (toliau – pagrindinėje byloje ginčijamas sprendimas). Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad nors šio sprendimo motyvuose nurodomos įvairios faktinės aplinkybės, susijusios su priėmimo centro taisyklių pažeidimais, itin smurtiniu elgesiu ar faktinėmis aplinkybėmis, turinčiomis įtakos materialinių priėmimo sąlygų teikimo sąlygoms, vis dėlto minėto sprendimo teisinis pagrindas yra Įstatyminio dekreto Nr. 142 23 straipsnio 1 dalies a punkto nuostatos, susijusios su apgyvendinimo centro palikimu. Tuo remdamasis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas daro išvadą, kad minėtų materialinių priėmimo sąlygų panaikinimas grindžiamas pakartotiniu AF atsisakymu kartu su savo vaiku būti perkeltam į kitą apgyvendinimo centrą, taip pat esantį Milane; juos perkelti norima iš esmės todėl, kad šie prašytojai šiuo metu gyvena keturiems asmenims skirtame būste.

21 AF pareiškė ieškinį dėl panaikinimo ir prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones *Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia* (Lombardijos regiono administracinis teismas, Italija), kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, teigdamas, kad savo atsisakymą persikelti į kitą apgyvendinimo centrą jis pateisina tuo, kad BF mokosi netoli apgyvendinimo centro, kuriame jie gyvena.

22 AF teigia, kad tuo atveju, jei materialinės priėmimo sąlygos būtų panaikintos, jis negalėtų patenkinti savo paties ir savo nepilnamečio vaiko būtiniausių poreikių. Šiuo klausimu jis, be kita ko, remiasi Direktyvos 2013/33 21 straipsnio ir Įstatyminio dekreto Nr. 142 17 straipsnio pažeidimu, nes pagrindinėje byloje ginčijamame sprendime neatsižvelgiama į tai, kad jis ir BF priklauso „pažeidžiamų asmenų“ kategorijai, taip pat Įstatyminio dekreto

Nr. 142 23 straipsnio 1 dalies a punkto pažeidimu, nes atsisakymas paklusti dėl perkėlimo nėra šioje nuostatoje numatytas atvejis, ir Direktyvos 2013/33 20 straipsnio, kaip Teisingumo Teismas jį išaiškino 2019 m. lapkričio 12 d. Sprendime *Haqbin* (C-233/18, EU:C:2019:956) ir 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendime *Ministero dell'Interno (Materialinių priėmimo sąlygų panaikinimas)* (C-422/21, EU:C:2022:616), kuriame įtvirtintas bendrasis principas, taikomas visais materialinių priėmimo sąlygų panaikinimo atvejais, įskaitant atvejus, kai toks panaikinimas nėra sankcija, pažeidimu.

23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas atmetė AF prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones 2023 m. liepos 25 d. nutartimi, motyvuodamas tuo, kad pagrindinėje byloje ginčijamas sprendimas yra administracijos įgaliojimų organizuoti apgyvendinimo centrų valdymą išraiška.

24 Dėl šios nutarties AF pateikė apeliacinį skundą *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba, Italija), o ši 2023 m. rugsėjo 22 d. nutartimi patenkino šį apeliacinį skundą, motyvuodama tuo, kad pagrindinėje byloje ginčijamas sprendimas galėjo pažeisti AF pagrindines teises, visų pirma jo teisę į būtiniausių poreikių, kaip antai maisto, būsto ir aprangos, patenkinimą.

25 Dėl skundo dėl panaikinimo, pirma, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad siekiant suderinti nacionalinės teisės aktus su Direktyvos 2013/33 20 straipsniu, kaip jis išaiškintas šio sprendimo 22 punkte nurodytoje jurisprudencijoje, Įstatyminio dekreto Nr. 142 23 straipsnio 1 dalis buvo iš dalies pakeista taip, kad kompetentingos nacionalinės institucijos įgaliojimai panaikinti materialines priėmimo sąlygas nuo šiol yra diskreciniai įgaliojimai, kurių įgyvendinimas priklauso nuo konkretaus visų su konkrečiu atveju susijusių aplinkybių įvertinimo. Todėl jis mano, kad nebelikus nacionalinės teisės aktų prieštaravimo Sąjungos teisei pagrindo, jų taikymas nebeturi būti atmestas. Konkrečiai kalbant, nacionalinės teisės aktai šiuo metu atitinka proporcingumo principą ir, be kita ko, būtinybę atsižvelgti į suinteresuotojo asmens argumentus.

26 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad pagrindinėje byloje ginčijamas sprendimas neturi būti laikomas sankcija. Iš tiesų, šiuo atveju kompetentinga nacionalinė institucija siekė ne to, kad priėmimo sistema nebebūtų taikoma ieškovui pagrindinėje byloje, o tik perkelti jį į kitą apgyvendinimo centrą, kuriame jis ir toliau būtų galėjęs naudotis visapusiška apsauga. Taigi teisės į materialines priėmimo sąlygas panaikinimas yra tiesioginė jo atsisakymo toliau naudotis šiomis sąlygomis kitame apgyvendinimo centre nei tas, kuriame jis šiuo metu gyvena, pasekmė. Be to, jis mano, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama situacija patenka į Įstatyminio dekreto Nr. 142 23 straipsnio 1 dalies a punkto taikymo sritį, nes, kaip ir šioje nuostatoje aiškiai nurodyta situacija, t. y. kai tarptautinės apsaugos prašytojas neatvyksta į kompetentingos nacionalinės institucijos paskirtą apgyvendinimo centrą arba jo atsisako, toks atsisakymas turi būti prilygintas savanoriškam atsisakymui, kad jam būtų taikoma priėmimo sistema. Taigi, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, dėl to, kad pateikęs šį atsisakymą minėtas prašytojas neteko galimybės patenkinti savo pagrindinių poreikių, jis neatsiduria kitokioje padėtyje nei ta, kurioje jis būtų atsidūręs, jeigu būtų atsisakęs, kad ši priėmimo sistema būtų jam taikoma, o siekiant ją taikyti visada reikalingas suinteresuotojo asmens sutikimas.

27 Trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas visų pirma pažymi, kad įgaliojimai priimti sprendimą panaikinti materialines priėmimo sąlygas numatyti Direktyvos 2013/33 20 straipsnyje, kuris gali būti sankcija pagal šios direktyvos 20 straipsnio 4 dalį arba administracinė priemonė, taikoma nesilaikant objektyvių materialinių priėmimo sąlygų, kaip numatyta šios direktyvos 20 straipsnio 1–3 dalyse.

28 Be to, jis pažymi, kad, kiek tai susiję su materialinių priėmimo sąlygų suteikimu, kompetentinga nacionalinė institucija turi paskirti apgyvendinimo centrą, kuriame gyventų prašytojas, ir prireikus jį perkelti į kitą apgyvendinimo centrą, atsižvelgdama į vertinimus, susijusius su tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo valdymu ir organizavimu, ir, be kita ko, į vietas kiekvienoje apgyvendinimo įstaigoje. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad nagrinėjamu atveju AF ir BF perkėlimas į kitą apgyvendinimo centrą, pateisinamas tuo, kad jie gyvena keturiems asmenims skirtame būste, kuris atitinka didesnės šeimos poreikius. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad šiomis aplinkybėmis kompetentinga institucija laikėsi 2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Haqbin* (C-233/18, EU:C:2019:956) 49 ir 50 punktų ir Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 5 dalies, kai nusprendė juos perkelti į kitą apgyvendinimo centrą, esantį tame pačiame mieste, kur AF ir BF galėtų toliau naudotis materialinėmis priėmimo sąlygomis. Be to, AF atsisakymas būti perkeltam į kitą apgyvendinimo centrą buvo pagrįstas ne tuo, kad naujasis apgyvendinimo centras buvo akivaizdžiai netinkamas jo gyvybiniams poreikiams, bet tik tuo, kad centras, kuriame jie gyvena, yra arčiau BF lankomos mokyklos, o tai, pasak prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, negali būti tokio atsisakymo priežastis, kadangi BF mokymasis bet kuriuo atveju lieka užtikrintas.

29 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pabrėžia, kad, kaip matyti iš Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1–3 dalių, kaip jos aiškinamos 2019 m. lapkričio 12 d. Sprendime *Haqbin* (C-233/18, EU:C:2019:956, 44 punktas) ir 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendime *Ministero dell'Interno (Materialinių priėmimo sąlygų panaikinimas)* (C-422/21, EU:C:2022:616, 37 ir 38 punktai), šioje direktyvoje valstybėms narėms numatyta galimybė reaguoti į galimą piktnaudžiavimą priėmimo sistema panaikinant teisę į materialines priėmimo sąlygas. Šiuo atveju jis mano, kad AF atsisakymas yra piktnaudžiavimas, kuriuo jis išnaudoja prieigą prie minėtų sąlygų savo tikslams ir faktiškai trukdo organizuoti ir administruoti apgyvendinimo centrų valdymą, be kita ko, paskirti asmenims, kuriems šios sąlygos taikomos, būstą apgyvendinimo centre.

30 Taigi, šio teismo teigimu, atsižvelgiant į tai, kad tokių sąlygų panaikinimas nagrinėjamu atveju buvo vienintelė priemonė, kurią buvo galima taikyti, kiek tai susiję su perkėlimo į kitą apgyvendinimo centrą motyvu – būtent AF ir BF užimamo būsto dydžiu ir tinkamesnio būsto jų situacijai tame apgyvendinimo centre, kuriame jie yra, nebuvimu – tokios priemonės draudimas pagal Direktyvos 2013/33 20 straipsnį reikštų administracijos organizacinės galios, susijusios su apgyvendinimo centrų valdymu, „paralyžiavimą“ ir įtvirtintų tam tikrą tarptautinės apsaugos prašytojų „teisę likti“ pradiniame jiems priskirtame apgyvendinimo centre, nors nei Sąjungos teisė, nei nacionalinė teisė tokios teisės nenustato.

31 Šiomis aplinkybėmis *Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia* (Lombardijos regiono administracinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar Direktyvos [2013/33] 20 straipsniui, taip pat principams, kuriuos Teisingumo Teismas yra nustatęs [2019 m. lapkričio 12 d. Sprendime *Haqbin* (C-233/18, EU:C:2019:956) ir 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendime *Ministero dell'Interno (Materialinių priėmimo sąlygų panaikinimas)*

(C-422/21, EU:C:2022:616), tiek, kiek pagal juos valstybės narės administracija negali panaikinti priėmimo priemonių (kai toks panaikinimas yra kaip sankcija), jeigu toks sprendimas gali neleisti patenkinti būtiniausių tarptautinės apsaugos prašančio užsienio piliečio ir jo šeimos poreikių, prieštarauja nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos, remiantis motyvuotu individualiu sprendimu, susijusiu taip pat su priemonės būtinumu ir proporcingumu, leidžiama panaikinti priėmimo sąlygas ne kaip sankciją, o dėl priėmimo sąlygų išnykimo, visų pirma dėl to, kad užsienio pilietis dėl priežasčių, nesusijusių su būtiniausių poreikių tenkinimu ir žmogaus orumo apsauga, nesutiko būti perkeltas į kitą priėmimo centrą, kurį administracija nustatė dėl objektyvių organizacinių poreikių ir kuriame tos pačios administracijos atsakomybe būtų užtikrintas materialinių priėmimo sąlygų, lygiaverčių toms, kurios buvo pirmajame centre, išsaugojimas, jeigu dėl atsisakymo būti perkeltam ir vėlesnio sprendimo panaikinti priėmimo priemones užsienietis atsiduria situacijoje, kurioje negali patenkinti būtiniausių asmeninių ir šeimos poreikių?“

Dėl prejudicinio klausimo

32 Pirmiausia reikia pažymėti, kad nagrinėjamu atveju, kaip matyti iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, pirma, pagrindinėje byloje ginčijamu sprendimu tarptautinės apsaugos prašytojui ir jo nepilnamečiam vaikui buvo panaikintos visos materialinės priėmimo sąlygos, motyvuojant tuo, kad šis prašytojas pakartotinai atsisakė būti perkeltas kartu su vaiku į kitą apgyvendinimo centrą, ir, antra, šis sprendimas grindžiamas nacionalinės teisės nuostata, kuria įgyvendinamas Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1 dalies a punktas.

33 Taigi reikia konstatuoti, kad savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiami valstybės narės teisės aktai, pagal kuriuos kompetentinga institucija gali panaikinti tarptautinės apsaugos prašytojo, atsisakančio būti perkeltam į kitą apgyvendinimo centrą, teisę į visas materialines priėmimo sąlygas net ir tuo atveju, jei dėl tokio panaikinimo šis prašytojas nebepajėgia patenkinti savo ir savo šeimos būtiniausių poreikių.

34 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, kaip matyti iš Direktyvos 2013/33 2 straipsnio f ir g punktuose apibrėžtų sąvokų, žodžių junginys „materialinės priėmimo sąlygos“ reiškia visas priemones, kurias valstybės narės pagal šią direktyvą suteikia tarptautinės apsaugos prašytojams, ir apima būsto, maisto ir aprangos suteikimą natūra, finansinių išmokų forma arba talonais atskirai arba derinant šias tris formas ir dienpinigius (2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Haqbin*, C-233/18, EU:C:2019:956, 32 punktas).

35 Pagal Direktyvos 2013/33 17 straipsnio 1 ir 2 dalis valstybės narės turi užtikrinti, kad tarptautinės apsaugos prašytojai turėtų galimybę naudotis materialinėmis priėmimo sąlygomis po to, kai pateikia prašymą, ir kad šiuo tikslu nustatytomis priemonėmis prašytojams būtų užtikrintas tinkamas gyvenimo lygis ir apsaugoma jų fizinė bei psichinė sveikata. „Pažeidžiamų asmenų“, kaip jie suprantami pagal šios direktyvos 21 straipsnį, tarp kurių yra nepilnamečiai ir vieniši tėvai, turintys nepilnamečių vaikų, atveju minėtos direktyvos 17 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nustatyta, kad valstybės narės privalo užtikrinti, kad toks gyvenimo lygis jiems būtų „garantuotas“ (šiuo klausimu žr. 2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Haqbin*, C-233/18, EU:C:2019:956, 33 ir 34 punktus).

36 Vis dėlto valstybėms narėms tenkanti pareiga užtikrinti, kad tarptautinės apsaugos prašytojai turėtų galimybę naudotis materialinėmis priėmimo sąlygomis, nėra absoliuti. Iš tiesų Sąjungos teisės aktų leidėjas Direktyvos 2013/33 20 straipsnyje, esančiame šios direktyvos III skyriuje, pavadintame taip pat, kaip ir 20 straipsnis – „Materialinių priėmimo sąlygų apribojimas arba panaikinimas“, – numatė aplinkybes, kuriomis šios sąlygos gali būti apribotos arba panaikintos (2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Haqbin*, C-233/18, EU:C:2019:956, 35 punktas).

37 Valstybių narių galimybė apriboti arba panaikinti, nelygu atvejis, teisę į materialines priėmimo sąlygas aiškiai numatyta Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1–3 dalyse, kurios, kaip matyti iš šios direktyvos 25 konstatuojamosios dalies, iš esmės yra susijusios su atvejais, kai prašytojai piktnaudžiauja minėtoje direktyvoje nustatyta priėmimo sistema (2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Haqbin*, C-233/18, EU:C:2019:956, 44 punktas).

38 Konkrečiai kalbant, pagal minėtos direktyvos 20 straipsnio 1 dalies a punktą valstybės narės gali apriboti arba išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais panaikinti materialines priėmimo sąlygas, kai tarptautinės apsaugos prašytojas palieka kompetentingos institucijos jam paskirtą gyvenamąją vietą jos neinformavęs arba be leidimo, jei tokio reikia.

39 Kadangi ši nuostata įgyvendinama nacionalinės teisės aktais, kurie nagrinėjami pagrindinėje byloje, reikia nustatyti, ar ji gali būti taikoma tarptautinės apsaugos prašytojo, kuris atsisako būti perkeltas į kitą apgyvendinimo centrą, situacijai.

40 Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją, aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Ministero dell'Interno (Materialinių priėmimo sąlygų panaikinimas)*, C-422/21, EU:C:2022:616, 28 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

41 Pirma, dėl Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1 dalies a punkto formuluotės reikia pažymėti, kad, viena vertus, veiksmažodžio „palikti“ vartojimas žodžių junginyje „palieka kompetentingos institucijos jam paskirtą gyvenamąją vietą“, remiantis įprasta šio veiksmažodžio reikšme bendrinėje kalboje, reiškia tai, kad tarptautinės apsaugos prašytojas savanoriškai ilgam ar net visam laikui išvyksta iš šios gyvenamosios vietos.

42 Kita vertus, reikia konstatuoti, kad šis žodžių junginys, aiškinamas kartu su žodžiais „jos neinformavęs“ ir „ arba be leidimo, jei tokio reikia“, aiškiai reiškia, kad nesilaikoma įsipareigojimų, susijusių su tarptautinės apsaugos prašytojų buvimu šalyje, kuriuos jiems nustatė valstybės narės pagal Direktyvos 2013/33 7 straipsnį.

43 Iš tiesų pagal šios direktyvos 7 straipsnio 2 ir 3 dalis valstybės narės turi galimybę, pirma, nustatyti tarptautinės apsaugos prašytojų gyvenamąją vietą dėl viešojo intereso ar viešosios tvarkos priežasčių arba prireikus greitai išnagrinėti jų prašymus ir veiksmingai imtis tolesnių veiksmų, ir, antra, numatyti, kad, norėdami pasinaudoti materialinėmis priėmimo sąlygomis, šie prašytojai turi faktiškai gyventi jiems nustatytoje konkrečioje vietoje. Pagal minėtos direktyvos 7 straipsnio 4 dalį valstybės narės numato galimybę suteikti laikiną leidimą išvykti iš gyvenamosios vietos, kaip nurodyta minėto 7 straipsnio 2 ir 3 dalyse. Visais atvejais pagal tos pačios direktyvos 7 straipsnio 5 dalį valstybės narės įpareigojamos numatyti tarptautinės apsaugos prašytojų pareigą pranešti kompetentingoms institucijoms apie savo adresą ir kuo greičiau – apie bet kokį adreso pasikeitimą.

44 Taigi Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1 dalies a punktas apima situacijas, kai tarptautinės apsaugos prašytojas „palieka“ kompetentingos nacionalinės institucijos remiantis šios direktyvos 7 straipsnio 2 arba 3 dalimi nustatytą gyvenamąją vietą, nevykdydamas pareigos pranešti apie gyvenamosios vietos pasikeitimą, numatytos tos pačios direktyvos 7 straipsnio 5 dalyje, ir (arba) prireikus pareigos turėti šios direktyvos 7 straipsnio 4 dalyje nurodytą leidimą, jei toks leidimas būtinas norint išvykti iš šios vietos.

45 Antra, kalbant apie Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1 dalies a punkto kontekstą, reikia konstatuoti, kad jame nurodytos situacijos turi tam tikrą analogiją su tomis, kurios nurodytos šios direktyvos 20 straipsnio 1 dalies b punkte, t. y. tais atvejais, kai tarptautinės apsaugos prašytojas nesilaiko pareigos atvykti į valdžios institucijas, neatsako į prašymus suteikti informacijos, per nacionalinėje teisėje nustatytą pagrįstą terminą neatvyksta į asmeninius pokalbius, susijusius su prieglobsčio suteikimo procedūra.

46 Ši analogija pabrėžiama Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, kurioje numatyta, kad šios 1 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodytais atvejais, kai tarptautinės apsaugos prašytojas surandamas arba pats savanoriškai prisistato kompetentingai institucijai, priimamas tinkamai pagrįstas sprendimas, kuris remiasi pasišalinimo priežastimis, dėl kai kurių arba visų materialinių priėmimo sąlygų, kurios buvo panaikintos ar apribotos, taikymo atnaujinimo.

47 Iš šioje antroje pastraipoje pateiktų patikslinimų matyti, kad visais Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodytais atvejais numatytas materialinių priėmimo sąlygų panaikinimas ar apribojimas yra tarptautinės apsaugos prašytojo elgesio pasekmė, – tokiu elgesiu, vengdamas nacionalinėje teisėje nustatytų pareigų, susijusių su jo prašymo nagrinėjimu arba jo, kaip prašytojo, teise pasilikti atitinkamos valstybės narės teritorijoje, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalį, prašytojas nustoja būti kompetentingų institucijų žinioje, todėl šios institucijos nebegali nustatyti jo buvimo vietos. Iš tiesų, kai institucijos vėl apie jį sužino – nes buvo surastas arba pats savanoriškai prisistatė, – jo situacija turi būti persvarstyta, atsižvelgiant į jo pasišalinimo priežastis, siekiant nustatyti, ar materialinių priėmimo sąlygų taikymas jam turi būti atnaujintas.

48 Tokį aiškinimą patvirtina Direktyvos 2013/32 13 ir 28 straipsniai, susiję su bendra tarptautinės apsaugos suteikimo arba panaikinimo tvarka.

49 Pirma, šios direktyvos 13 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybės narės nustato tarptautinės apsaugos prašytojams pareigą bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis nustatant jų tapatybę ir kitą Direktyvos 2011/95 4 straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją, būtiną jų prašymui pagrįsti. Pagal šio 13 straipsnio 1 dalį valstybės narės gali nustatyti šiems prašytojams kitas pareigas bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis tiek, kiek šios pareigos yra būtinos nagrinėjant prašymą, įskaitant Direktyvos 2013/32 13 straipsnio 2 dalies a punkte numatytą pareigą reikalauti, kad šie prašytojai į kompetentingas institucijas atvyktų asmeniškai nedelsdami arba nurodytu laiku. Pastaroji pareiga atitinka vieną iš tų, kurių nesilaikymas gali lemti teisės į materialines priėmimo sąlygas panaikinimą arba apribojimą pagal Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1 dalies b punktą.

50 Be to, vienas iš šios direktyvos 20 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų atvejų atitinka pareigų, kurios gali būti nustatytos tarptautinės apsaugos prašytojams pagal Direktyvos 2013/32 13 straipsnio 2 dalies c punktą, t. y. pareigos kuo greičiau pranešti

kompetentingoms institucijoms apie jų gyvenamąją vietą arba adresą ir apie visus jų pasikeitimus, pažeidimą, taip pat pareigą sutikti gauti visą informaciją paskutinėje gyvenamojoje vietoje arba paskutiniu jų nurodytu adresu.

51 Antra, pagal Direktyvos 2013/32 28 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a ir b punktus valstybės narės gali daryti prielaidą, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė savo tarptautinės apsaugos prašymą arba jo atsisakė, jeigu jis neatsakė į prašymus pateikti informaciją, būtiną jo prašymui pagal Direktyvos 2011/95 4 straipsnį, arba neatvyko į asmeninį pokalbį pagal Direktyvos 2013/32 14–17 straipsnius, jeigu jis slapstosi arba išvyko be leidimo iš vietos, kurioje gyveno, per pagrįstą laiką nesusisiekęs su kompetentinga institucija, arba jis per pagrįstą terminą neįvykdė pareigos reguliariai apie save pranešti arba kitų pareigų susisiekti.

52 Reikia konstatuoti, kad šie atvejai iš esmės atitinka atvejus, kai teisę į materialines priėmimo sąlygas gali būti nuspręsta apriboti arba panaikinti pagal Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1 dalies a arba b punktą.

53 Trečia, kalbant apie šia direktyva siekiamus tikslus, reikia priminti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 43 punkto, jos 7 straipsnyje numatytomis pareigomis siekiama leisti valstybėms narėms priimti sprendimus dėl tarptautinės apsaugos prašytojų laisvo judėjimo ir gyvenamosios vietos, kuriais, gerbiant jų pagrindines teises, užtikrinama, kad jie liktų kompetentingų institucijų žinioje tol, kol jiems leidžiama likti jų teritorijoje, kad būtų išnagrinėti jų prašymai dėl viešojo intereso ar viešosios tvarkos priežasčių arba prireikus greitai išnagrinėti jų prašymus ir veiksmingai imtis tolesnių veiksmų.

54 Taigi tarptautinės apsaugos prašytojas, kuris, pažeisdamas šias pareigas, palieka kompetentingų nacionalinių institucijų nustatytą gyvenamąją vietą jų apie tai neinformavęs arba negavęs jų leidimo, faktiškai išvengia šių institucijų kontrolės ir taip kelia pavojų viešojo intereso, viešosios tvarkos arba veiksmingo jo prašymo nagrinėjimo tikslams, kuriuos atitinka šios gyvenamosios vietos nustatymas.

55 Darytina išvada, kad esant tokiai situacijai materialinių priėmimo sąlygų apribojimas arba, išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais, jų panaikinimas yra priemonė, kurią valstybės narės taiko reaguodamos į tarptautinės apsaugos prašytojo pareigų, susijusių su jo pareiga bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis, siekiant išnagrinėti jo prašymą, nevykdymą arba glaudžiai susijusios su šia pareiga, kai iš šio prašytojo atimamos visos arba dalis lengvatų, į kurias jis turi teisę dėl priėmimo atsakingos valstybės narės teritorijoje ir kurių gavimas priklauso nuo šio prašymo pateikimo ir nagrinėjimo.

56 Vis dėlto tarptautinės apsaugos prašytojas, kuris gyvena apgyvendinimo centre ir atsisako laikytis sprendimo dėl perkėlimo į kitą apgyvendinimo centrą, nors ir lieka pirmajame iš šių centrų, negali būti laikomas prašytoju, kuris „palieka kompetentingos institucijos jam paskirtą gyvenamąją vietą jos neinformavęs arba be leidimo, jei tokio reikia“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1 dalies a punktą.

57 Pirma, net darant prielaidą, kad, esant tokiai situacijai, kaip nurodyta šio sprendimo 56 punkte, kompetentinga nacionalinė institucija atitinkamam tarptautinės apsaugos prašytojui nustato tokią gyvenamosios vietos pareigą naujame apgyvendinimo centre, šis prašytojas, atsisakęs būti perkeltas, negali būti laikomas palikusiu šį centrą neinformavęs apie tai kompetentingos nacionalinės institucijos arba negavęs jos leidimo, o turi būti laikomas toliau faktiškai gyvenančiu

apgyvendinimo centre, kurį iš pradžių nustatė ši institucija, ir todėl tebebūnančiu šios institucijos, o jei jos skiriasi – kompetentingų institucijų, atsakingų už jo tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, žinioje.

58 Taigi, esant tokiai situacijai, priešingai nei numatytoji Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1 dalies a punkte, tarptautinės apsaugos prašytojo buvimo vieta išlieka žinoma, todėl tokiu atveju šios direktyvos 20 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatyta kompetentingų institucijų pareiga priimti tinkamai motyvuotą sprendimą, grindžiamą šio prašytojo „pasišalinimo“ priežastimis, kiek tai susiję su visų arba dalies materialinių priėmimo sąlygų, kurios buvo panaikintos arba apribotos, atnaujinimu, netektų prasmės.

59 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas nesiekė suteikti valstybėms narėms galimybės panaikinti ar apriboti materialines priėmimo sąlygas, remiantis Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1 dalies a punktu, susijusiu su gyvenamosios vietos palikimu, tais atvejais, kai atsisakoma vykdyti sprendimą persikelti į kitą apgyvendinimo centrą, nes toks atsisakymas nereiškia tarptautinės apsaugos prašytojo „pasišalinimo“, kaip tai suprantama pagal 20 straipsnio 1 dalies antrąjį pastraipą.

60 Antra, kaip konstatuota šio sprendimo 51 ir 52 punktuose,
Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyti atvejai iš esmės atitinka tam tikrus atvejus, kai valstybės narės gali preziumuoti, kad tarptautinės apsaugos prašytojas netiesiogiai atsiėmė savo prašymą arba jo atsisakė. Tačiau, kaip iš esmės pažymėjo generalinis advokatas savo išvados 41 punkte, vien šio prašytojo atsisakymas laikytis tam tikrų jo priėmimo sąlygų negali pats savaime būti laikomas implicitiniu jo prašymo atsiėmimu ar jo atsisakymu.

61 Trečia, kaip nurodyta Direktyvos 2013/33 25 konstatuojamojoje dalyje ir priminta šio sprendimo 36 ir 37 punktuose, šios direktyvos 20 straipsnio 1–3 dalimis siekiama „patikslinti aplinkybes“, kuriomis materialinės priėmimo sąlygos gali būti apribotos arba panaikintos. Taigi, kaip, beje, matyti iš šios 1 dalies a punkto formuluotės, situacijos, į kurias daroma nuoroda minėto 20 straipsnio 1–3 dalyse, yra išsamiai išvardytos, todėl valstybės narės negali išplėsti jų taikymo situacijoms, kurios neatitinka tose pačiose straipsnio dalyse numatytų atvejų.

62 Vis dėlto, kai, kaip šiuo atveju, tarptautinės apsaugos prašytojas pakartotinai atsisako būti perkeltas kartu su savo nepilnamečiu vaiku į kitą apgyvendinimo centrą, ir dėl to su vaiku lieka tame centre, negali būti atmesta galimybė, kad, atsižvelgiant į visas susijusias aplinkybes, toks elgesys pateisina kompetentingos nacionalinės institucijos sankcijos taikymą pagal Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 4 dalį.

63 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, pirma, pagal šios direktyvos 18 straipsnio 6 dalį valstybės narės užtikrina, kad prašytojai būtų perkeliami iš vieno būsto į kitą tik esant būtinybei. Darytina išvada, kad, kaip iš esmės pažymėjo generalinis advokatas savo išvados 49 punkte, tarptautinės apsaugos prašytojo perkėlimas gali būti būtinas, visų pirma, kai to reikia dėl priėmimo įstaigų pajėgumų, arba tai būtina siekiant patenkinti konkrečius to prašytojo poreikius, arba kai minėtas prašytojas susiduria su prisitaikymo sunkumais apgyvendinimo centre, kuriame jis yra. Be to, pažymėtina, kad, kaip yra nusprendęs Teisingumo Teismas, minėtos direktyvos 20 straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais tarptautinės apsaugos prašytojo perkėlimas į kitą apgyvendinimo centrą, gali būti nustatytas kaip sankcija (šiuo klausimu žr. 2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Haqbin*, C-233/18, EU:C:2019:956, 52 punktą ir 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Ministero dell’Interno (Materialinių priėmimo sąlygų panaikinimas)*, C-422/21, EU:C:2022:616, 43 punktą).

64 Žinoma, reikia pažymėti, kad sprendimas, kuriuo tarptautinės apsaugos prašytojas perkeliamas iš vieno būsto į kitą remiantis Direktyvos 2013/33 18 straipsnio 6 dalimi, yra sprendimas dėl šia direktyva numatytų lengvatų teismui suteikimo, kaip apibrėžta šios direktyvos 26 straipsnyje, kurį pagal pastarąją nuostatą turi būti galima apskųsti pagal nacionalinėje teisėje numatytas procedūras ir bent jau galutinėje instancijoje. Todėl iš šio 26 straipsnio matyti, kad jeigu tarptautinės apsaugos prašytojai mano, jog būstas, į kurį jie turi būti perkelti, neatitinka Direktyvos 2013/33 reikalavimų, jie gali pasinaudoti teise kreiptis į kompetentingą teismą ir reikalauti užtikrinti savo teisę į apgyvendinimą, atitinkančią minėtoje direktyvoje nustatytas sąlygas (pagal analogiją žr. 2020 m. gegužės 14 d. sprendimo *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság*, C-924/19 PPU ir C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 296 ir 298 punktus).

65 Vis dėlto, išskyrus nagrinėjamo sprendimo dėl perkėlimo panaikinimo, jo padarinių sustabdymo arba atšaukimo atvejus, minėtas prašytojas privalo vykdyti šį sprendimą. Iš tiesų, nors iš šios direktyvos 12 straipsnio matyti, kad tarptautinės apsaugos prašytojo sutikimas yra būtinas priimant priemones, kuriomis siekiama išsaugoti šeimos vienybę, iš kitų šios direktyvos nuostatų, ypač jos 18 straipsnio, nematyti, kad, išskyrus šį konkretų aspektą, būtų reikalaujama gauti šio prašytojo sutikimą priimant sprendimą dėl perkėlimo į kitą apgyvendinimo centrą.

66 Antra, Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad „valstybės narės gali nustatyti taikytinas sankcijas už [tarptautinės apsaugos prašytojo padarytus] sunkius apgyvendinimo centrų taisyklių pažeidimus bei už akivaizdžiai agresyvų elgesį“.

67 Dėl sąvokos „sunkūs apgyvendinimo centrų taisyklių pažeidimai“ reikia pažymėti, pirma, kad, Direktyvoje 2013/33 nesant patikslinimo dėl šios sąvokos apimties, šios direktyvos 20 straipsnio 4 dalyje valstybėms narėms paliekama galimybė nustatyti šiose taisyklėse įtvirtintas pareigas, kurių nesilaikymas būtų pripažįstamas jų „pažeidimu“ ir dėl to būtų taikoma sankcija, turint omenyje, kad šis „pažeidimas“ turi būti tam tikro sunkumo.

68 Antra, kadangi minėtos nuostatos formuluotėje nėra aiškios ribos ir atsižvelgiant į būtinybę aiškinti Europos Sąjungos teisės nuostatas taip, kad būtų išsaugotas jų veiksmingumas (pagal analogiją žr. 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Ministero dell’Interno (Materialinių priėmimo sąlygų panaikinimas)*, C-422/21, EU:C:2022:616, 30 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), sąvoka „apgyvendinimo centrų taisykl[ės]“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 4 dalį, turi būti aiškinama plačiai, kaip apimanti visas taisykles, taikomas šiuose centruose, kurių tarptautinės apsaugos prašytojai privalo laikytis būdami juose.

69 Darytina išvada, kad tarptautinės apsaugos prašytojo, dėl kurio priimtas sprendimas jį perkelti į kitą apgyvendinimo centrą, gyvenimas būste pirmajame centre gali būti laikomas šio centro taisyklių pažeidimu, nes dėl tokio sprendimo tas būstas jam nebėra priskirtas, ir todėl, vadovaujantis tomis taisyklėmis, jis nebegali jame likti.

70 Dėl Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 4 dalyje nurodyto pažeidimo sunkumo reikia pažymėti, kad jis turi būti vertinamas atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes, be kita ko, į neteisėto pasilikimo aptariamame būste trukmę, jo nuolatinį pobūdį, priemones, kurių apgyvendinimo centro vadovas ir kompetentinga nacionalinė institucija jau ėmėsi tarptautinės apsaugos prašytojo atžvilgiu, kad šis išvyktų iš atitinkamo būsto, į tai, ar tokio pasilikimo priežastys yra teisėtos, ir į neigiamas pasekmes, kurių jis sukelia nacionalinei tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo sistemai.

71 Šiuo klausimu, kaip iš esmės pabrėžė generalinis advokatas savo išvados 50 punkte, tarptautinės apsaugos prašytojas, kuris gyvena būste, atitinkančiame didesnės nei jo šeimos poreikius, atsisako jį atlaisvinti ir kategoriškai bei nuolat, be teisėtos priežasties, priešinasi perkėlimui į jo šeimos padėčiai tinkamą būstą, atima iš atitinkamo apgyvendinimo centro valdytojo galimybę paskirti užimamą būstą šeimai ar pavieniams prašytojams, kurių poreikius jis atitinka. Taigi toks atsisakymas gali pakenkti veiksmingam atitinkamos valstybės narės apgyvendinimo pajėgumų valdymui ir galiausiai Direktyvos 2013/33 18 straipsnyje nustatyto tikslo užtikrinti, kad tarptautinės apsaugos prašytojai būtų apgyvendinti apgyvendinimo centruose, kuriuose užtikrinamas tinkamas gyvenimo lygis, įgyvendinimui. Darytina išvada, kad, kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 51 punkte, toks elgesys gali būti laikomas „sunkiu apgyvendinimo centrų taisyklių pažeidimu“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 20 straipsnio 4 dalį, už kurį gali būti skirta sankcija.

72 Trečia, kalbant apie sankcijų, galimų taikyti pagal šią nuostatą, pobūdį, reikia priminti, kad, kaip yra nusprendęs Teisingumo Teismas, neatmetama galimybė, kad pagal minėtą nuostatą sankcija aiškiai gali būti susijusi su materialinėmis priėmimo sąlygomis (šiuo klausimu žr. 2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Haqbin*, C-233/18, EU:C:2019:956, 44 punktą ir 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Ministero dell’Interno (Materialinių priėmimo sąlygų panaikinimas)*, C-422/21, EU:C:2022:616, 37 punktą).

73 Vis dėlto Teisingumo Teismas taip pat konstatavo, kad tokios sankcijos taikymas, kai remiantis vien Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 4 dalyje nurodytu pagrindu panaikinama teisė į visas materialines priėmimo sąlygas arba materialines priėmimo sąlygas, susijusias su gyvenamuoju būstu, maistu ar apranga, net ir laikinai, būtų nesuderinamas su šios direktyvos 20 straipsnio 5 dalies trečiame sakinyje nustatyta pareiga garantuoti tarptautinės apsaugos prašytojui orumo nežeminantį gyvenimo lygį, nes dėl to iš jo būtų atimta galimybė patenkinti savo būtiniausius poreikius, kaip antai turėti būstą, pavalgyti, apsirengti ir nusiprausti (2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Haqbin*, C-233/18, EU:C:2019:956, 47 punktas ir 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Ministero dell’Interno (Materialinių priėmimo sąlygų panaikinimas)*, C-422/21, EU:C:2022:616, 39 punktas).

74 Tokia sankcija taip pat pažeistų Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 5 dalies antrame sakinyje įtvirtintą proporcingumo reikalavimą, nes net dėl griežčiausių sankcijų, pagal baudžiamąją teisę skiriamų už šios direktyvos 20 straipsnio 4 dalyje nurodytus pažeidimus ar elgesį, iš tarptautinės apsaugos prašytojo negali būti atimta galimybė patenkinti savo būtiniausius poreikius (2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Haqbin*, C-233/18, EU:C:2019:956, 48 punktas ir 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Ministero dell’Interno (Materialinių priėmimo sąlygų panaikinimas)*, C-422/21, EU:C:2022:616, 40 punktas).

75 Dėl sankcijos, kuria, remiantis Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 4 dalyje nurodytu pagrindu, siekiama apriboti galimybę naudotis materialinėmis priėmimo sąlygomis, įskaitant ir panaikinti arba apriboti teisę gauti dienpinigių, kompetentingos institucijos bet kokiomis aplinkybėmis turi užtikrinti, kad pagal šios direktyvos 20 straipsnio 5 dalį tokia sankcija, atsižvelgiant į konkrečią prašytojo situaciją ir visas bylos aplinkybes, atitiktų proporcingumo principą ir nepažeistų šio prašytojo orumo (2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimo Haqbin, C-233/18, EU:C:2019:956, 51 punktas).

76 Be to, valstybės narės Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais gali, atsižvelgdamos į konkrečias aplinkybes ir laikydamosi tos pačios direktyvos 20 straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų, taikyti sankcijas, kurios neatima iš tarptautinės apsaugos prašytojo galimybės naudotis materialinėmis priėmimo sąlygomis (šiuo klausimu žr. 2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Haqbin*, C-233/18, EU:C:2019:956, 52 punktą).

77 Galiausiai pažymėtina, kad tuo atveju, kai tarptautinės apsaugos prašytojas, kaip pagrindinėje byloje, yra vienišas tėvas ar motina ir jo (-os) nepilnametis vaikas, t. y. „pažeidžiamas asmuo“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2013/33 21 straipsnį, valstybių narių valdžios institucijos, priimdamos sankcijas pagal šios direktyvos 20 straipsnio 4 dalį, turi papildomai atsižvelgti, kaip matyti iš minėtos direktyvos 20 straipsnio 5 dalies antro sakinio, į ypatingą šių asmenų padėtį ir į proporcingumo principą (pagal analogiją žr. 2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Haqbin*, C-233/18, EU:C:2019:956, 53 punktą).

78 Iš Direktyvos 2013/33 23 straipsnio 1 dalies matyti, kad valstybės narės, įgyvendindamos su nepilnamečiais susijusias šios direktyvos nuostatas, pirmiausia atsižvelgia į vaiko interesus. Pagal šio 23 straipsnio 2 dalį, vertindamos vaiko interesus, valstybės narės visų pirma tinkamai atsižvelgia į tokius veiksnius kaip nepilnamečio gerovė ir socialinė raida, ypač – į nepilnamečio asmeninę situaciją, taip pat saugumo ir saugos aspektus (2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Haqbin*, C-233/18, EU:C:2019:956, 54 punktas).

79 Taip pat reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 63 punkto, toks Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1 dalies a punkto ir 4 dalies aiškinimas nedaro poveikio kompetentingų valdžios institucijų galimybei, be kita ko, siekiant užtikrinti veiksmingą priėmimo pajėgumų valdymą, priimti sprendimą perkelti tarptautinės apsaugos prašytoją į kitą apgyvendinimo centrą, kuris bus jo nauja gyvenamoji vieta ir kurioje jis ir toliau galės naudotis tinkamomis materialinėmis priėmimo sąlygomis, jeigu šis sprendimas atitinka šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus. Vadinasi, esant tokiai situacijai, kaip nurodyta šio sprendimo 71 punkte, pagal Direktyvą 2013/33 kompetentingoms institucijoms nedraudžiama, prireikus laikantis proporcingumo principo ir jei negali būti priimta jokia kita mažiau ribojanti priemonė, naudotis pagal nacionalinę teisę joms suteiktais prievartos įgaliojimais, kad įvykdytų šio prašytojo perkėlimą, kartu užtikrindamos, kad būtų paisoma minėto prašytojo pagrindinių teisių ir orumo, kaip nurodyta šios direktyvos 35 konstatuojamojoje dalyje.

80 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2013/33 20 straipsnio 1 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiami valstybės narės teisės aktai, pagal kuriuos kompetentinga institucija gali atimti tarptautinės apsaugos prašytojo, atsisakiusio būti perkeltu į kitą apgyvendinimo centrą, teisę į visas materialines priėmimo sąlygas, nedarant poveikio šios institucijos teisei skirti jam sankciją, kaip, be kita ko, teisės į materialines priėmimo sąlygas apribojimą, jeigu šis pakartotinis atsisakymas yra sunkus apgyvendinimo centro taisyklių pažeidimas, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 20 straipsnio 4 dalį, ir jeigu tenkinamos jos 20 straipsnio 5 dalyje nustatytos sąlygos.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

81 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo, 20 straipsnio 1 dalies a punktas

turi būti aiškinamas taip:

pagal jį draudžiami valstybės narės teisės aktai, pagal kuriuos kompetentinga institucija gali atimti tarptautinės apsaugos prašytojo, atsisakiusio būti perkeltu į kitą apgyvendinimo centrą, teisę į visas materialines priėmimo sąlygas, nedarant poveikio šios institucijos teisei skirti jam sankciją, kaip, be kita ko, teisės į materialines priėmimo sąlygas apribojimą, jeigu šis pakartotinis atsisakymas yra sunkus apgyvendinimo centro taisyklių pažeidimas, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 20 straipsnio 4 dalį, ir jeigu tenkinamos jos 20 straipsnio 5 dalyje nustatytos sąlygos.

Parašai.